

TISZAVIDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

A kisiparosok.

A magyar kisiparosok helyzete ma olyan, hogy megirigylik bármelyik munkásuk sorsát, akit pedig ők fizetnek, a saját üzleti tőkájük hozadékának feláldozásával, a saját végzett munkájuk bérének csökkentésével. A kisiparos ma már nem vállalkozó, mint a nemzetgazdaságtanok mondják, de nem is egyszerű munkás, mint a szocialisták állítják. A kisiparos e kettő között lebegő valami, aminek neve nincs, ami azonban legtöbb esetben rosszabb bármely foglalkozásnál. A vállalkozó kockázatot, hogy jogot formálhasson a befektetett tőke rendes kamatain felül a kockázatnak esetleges sikereit is élvezni s hogy tágabb tere nyíljon személyes tulajdonságait, előnyeit a saját érdekében kihasználni; szóval a tőke befektetésén kívül a munkáját gyümölcsozletni is akarja, míg a munkás azt eladja. No hát a kisiparos mai helyzetében a vállalkozónak egyetlen egy ismérvét sem mutatja. Rendes körülmények közt az a kisiparos előre tisztában van azzal, hogy az ezer forintja még a takarékpénztári kamatokat sem hozza be, annál kevésbé számít jövedelemre. A kisiparos a pénzt jóformán be sem fekteti mert, forgó tőkével rendszerint nem rendelkezik, hanem álló tőkévé alakítja, üzlethelyiséget vesz ki s berendezi, ebből pedig nem vár s nem is várhat hozadékot,

csak közvetett előnyt. Ez az előny az önállóság; már pedig hogy milyen előny az önállóság, azt alig szükséges példákkal illusztrálni. A munkásból néhány száz forintja segítségével önálló ember lesz, akinek senkisének parancsol, akitől senkinek sincs joga valamit követelni s akinek magának sincs joga valamit követelni, még a munkabérét sem. A munkás önálló iparossá lesz, hogy tetszése szerint dolgozhassék s hogy tetszése szerint koplalhasson. Pedig azt gondolná az ember, hogy azért önállóítja magát valaki, hogy alkalmazott munkásai által végzett, munkájának értékéből hasznot huzzon, a mennyiben ez az érték a részmunkák összeállításával s az iparcikk forgalomba hozásával (az iparos t. i. többé-kevésbé mind kereskedő is) rendszerint nagyobb s kell is, hogy nagyobb legyen, mint fizetett munkabér. Hát így is volt ez mindaddig, míg a nagy ipar meg nem hódította a világot olcsóságával s mindenre kiterjedő praktikus gondolkodásával. A kisiparnak jóformán alig maradt tere, sőt ujabban már a műizlésre is kiterjesztette figyelmét a veszedelmes konkurrens a nagy ipari hollott ez eddig a kisiparnak legbiztosabb előnye volt. A kisipar ma éhen halna, ha maga a konkurrens a nagyipar nem adna neki munkát. A cipész-mester, akinek a gyárosnál drágább munkáját nem akarják megfizetni, a munkásainak mégis kénytelen kiadni

a bért s a mellett, hogy ő maga is naphosszat dolgozik, felkopik az álla. Ily körülmények közt a nagyiparhoz fordul s már alig végez befejezett munkát, hanem részeket készít és készített konkurrens számára. Ebben az esetben ismét nem vállalkozó, hanem ügynök, aki az ő helyiségében dolgozó segédek számára munkát szerez, a beszédett s az általa kifizetendő munkabérek különbözetét pedig mintegy közvetítési díj gyanánt tartja meg és szabad óráiban maga is dolgozik. A kisiparos a mai körülmények között egyszerű munkás volna, ha még külön áldozatot nem hozna az ekziszcenciája érdekében (a befektetési tőke alakjában) amire a közönséges munkásnak szüksége nincs. Rosszabbítja helyzetét még az a körülmény is, hogy a kisiparos sokkal inkább függ a kereslet hullámzásától, a szezon viszontagságaitól, mint az egyszerű munkás.

Az illusztrációnak ennyi is elég. Hogy ily körülmények közt a kisiparost nem nehéz beugratni a szocializmusba, az világos; de hogy a szocialista kisiparos mennyivel lesz elkeseredettebb s mennyivel veszélyesebb elem, mint a szocialista munkás, arra még gondolni is veszedelmes.

A kisiparos ma még a nyomasztó adóteherről panaszkodik, melyet nehezen bír meg. Ugy lehet nemsokára hallgatni fog az adóról s ez nem is

A TISZAVIDEK TÁRCZÁJA.

Adám és Éva.

(Sacher-Hasoch L. után)

Mi ez alkalommal öseinknek nem egészen jögtalanul adjuk az első emberpár nevét, mert egy elvesztet paradicsomról szól e történetke, melyet most előadunk.

A történet egy városban játszódik, mely azon szerencsés helyzetben van, hogy ott székel a fejedelmi udvar, az ahhoz tartozó kamarások, udvarhölgyek és konyhacselédség és ennek következtében udvari színháza is van, amelyben a konyhacselédség a karzatou, az udvarhölgyek és kamarások a földszintu, a felségeék pedig a vörös bársonnyal bevont páholyban vannak jelen az előadás alkalmával.

Adám tenorista ezen udvari színháznál, Éva pedig a balletkaruál levő fiatal hölgy. Éva pedig nem a felesége a tenoristának. Ez ugyan a biblia ellen való hiba, de ilyen kivételek mai napság az ő és új testamentumban oly gyakran fordulnak elő, hogy a szabály majdnem kivételé kell, hogy legyen.

Azért Adámnak mégis megvolt a törvényes felesége.

Azt mondják, hogy azért vette el, mert igen gazdag. Más kiváló előnyöket, eddigelé rajta senkisének fedezhetett fel.

S hozzá még igen féltékeny is, mint

minden csuuya nő, akinek szép férje van, már pedig azt el kell ismerünk, hogy Adám szép ember, ezt elismeri még az öreg főudvarmesternő gróf Grütz-Kuoll Bymbenkessel Emmeline is, a híres tábornok és Pumpen város védőjének özvegye, egy oly nő, aki a férfiuemet a fejedelemtől le egés az utolsó lovászinásig ismeri tanulta és ennélfogva e tekintetben competens.

Adám sugár termetű, de amellet karcu és mozgékony minden ízében, mint a belvederi Apolló, holló fekete fürtjei körülhullámozzák napbaruitotta szakállalan arcát, amelyet érdekessé tesz két nagy bogár fekete szeme, melyek, mint a csillag tündökölnek s a piczi szája a pompás vakító fehérségű fogaival, mely minden nőben anounal a csókra való gondolatokat támasztja fel.

Igy . . . a szőke Évánál is, mert a mi Évánk, a ballerina szőke volt.

Hisz az ellentétek vonzódnak.

Ő szőke volt, de velencei értelemben, akik csak nőket festenek, kikről tudvalevő dolog az, hogy hajukat palotájuk lapos tetején a nap melegének tevén ki az izzó naphoz hasonló vörös színt nyert.

Hisz Borgia Lukréczia és Stuart Mária, a valódi hermelint viselő, mindkét bünoő is szőke volt.

És Évának, mint a szeretetreméltó pápai coasinnak és méregkeverő nőnek fekete

ábrándteljes szemei voltak szőke hajához.

Éva Adámot először az udvari színházban látta a próbán és azután igen gyakran.

Nemsokára a szép tenoristának is feltűnt a pikáns szépségű leány és rövid idő alatt teljes egyetértés jött létre köztük mielőtt még egymással csak egy szót is váltottak volna.

A tánczosnő a kulisszák mögött állott, ha ő énekelt s le nem vette a szemét róla és az énekes is ép ugy cselekedett, ha ő tánczolt. És végre is egy kulisszának büvös félhomályában beszéltek először egymással.

A színpadnak ugyanis két igen különböző csaknem ellentétes kinézése van. Este ha játszanak, százával égne a lángok és vakító fényük elhat minden a legtávolabbi szögletbe is ekkor nincs elrejtve hely a rácsozat mögött, ekkor semmi sincsen ott, amit ne lehetne látni, minden titok, mint egy Dulcamara elétünik és önmagát árulja el, mert mindenütt szemekkel találkozik az ember a színpadon, kulisszák mögött, fent a zsinór padlás magas Olympusán és lent ama világban, ahova a súlyozók vezetnek, az öltözdében, a folyosókon, a sugólyukban; amit meg nem látnak a színeszek, észreveszik a statiszták és ami ennek figyelmét kikerüli, az feltünik egy-egy színpadi anyókának, vagy akár egy lámpa tisztítóúak és az elhelyezett holminknak, sőt a lovag pánczélóknak is, melyek porlepetten valamely rozsdás szegen csüngnek, vannak szemei.

már a tehetetlenség visszafojtott dühének baljóslatu csendje, hanem titkos káröröm, mely arra gondol, hogy Magyarországon a magas adó is jó valamire: bizonyos polgári jogok gyakorlására. A kisiparos ma, súlyos állapotában is tulnyomóan birtokában van a választói jognak, lehet, hogy rövid idő múlva a ma még nem választói rész kissé többet fog nélkülözni, kissé jobban megerőlteti magát s kissé több jogot fog gyakorolni. Az eddig fizetett adóját kiegészíti a Celsius magasságik és gyakorolni fogja jogait, még pedig annak érdekében, aki őt erre a gondolatra hozta, aki elhagyatottságában felkarolta: a szocziálisták érdekében. Ideális eszmékért való lelkesülés, már sok anyagi áldozatot mutathat fel eredmény gyanánt és kétségbeesésében az ember még ellenségének is karjaiba veti magát, ha ez jól tud ámitani is jóakaró barátságot színelni. Ez pedig olyan ölekezés volna, melynek forrása könnyen megperzselhetné a környezetet, melynek ereje könnyen összeroppantathatná azt aki akadályként közibük állni merészkedett. Az elsőbb komolyabb tárgyalás melyet kisiparos szocziálistákkal folytatnak, súlyt kölcsönöz a munkás szocziálistáknak, mely eddig éppen keresztül vihetetlensége miatt tehetetlen s egy épp oly kevés tudományos, mint veszélyes ideális elmélet.

Mi őszintén óhajtjuk, hogy a kisiparosok mielőbb abba a helyzetbe jussanak, hogy megfizethessék a teljes polgári jogok gyakorlásához szükséges adót; de épp oly forrón óhajtjuk, hogy az aki őket erre rásegíti, ne a szocziálisták legyen, hanem az államhatalomak figyelme, támogatása.

Ki jó akarattal sok bajnak eleje vehető s kisiparosok nem csak rászorulnak, hanem meg is érdemlik ezt a jóakarót.

— F. —

Egészen másképen van az nappal a próba alatt.

Ékór a színpadra a lámpaközből ide és oda halvány vörös világosság vetődik, máskülöbven pedig minden komor félhomályban van, a kulisszák ép oly titkos, mint hallgatag szövegeteket képeznek.

A színházi munkások pihennek, mely csend uralkodik a zsiórpadráson és a padozat alatt és ha sugó pápaszemének segélyével itt is, ott is megkísérti a homályt áttörni, úgy szekrényében úgy sem ül sokkal jobban, mint egy állami fogoly, nem jobban mint az orosz fölkelő, Pugatseff a kalitkában, a melybe őt II. Katalin csárna borzasztó szeszélye zárta és azért alszanak most a diszitések és felszerelések, sőt még a legfőbb vénasszony főköltők is az öltözőben hallgatnak.

Ezen homályos helyen és csendes órákban történt az, hogy a tenoristának és a szöke ballétánczosnőnek egymás iránti szerelme lánggyulladt és erősödött kifejezést nyert.

És végre egy este, midőn nem kellett énekelnie és tudta, hogy a tánczosnő otthon van, a négy emeletnyi meredek lépcsőn felment sötét köpenybe mélyen beburkolódzva.

A kis szobácska fent a fedél alatt paradicsommá változott. A szegény, szép leány szerette az ünnepele énekest, a kivel a páholyokból anyai és anyai grófnők kokeztirizáltak, akinek oly sok magas származása

A díjnokok.

(A.) A bürök görnyedő munkásai számúva vannak a társadalom minden rétegéből. Ezeknek a nyomorgó napszamosoknak érdekelvel nem törődnek sem a kérges tenyerű munkás proletárok, sem a luxusozó nagyurak. Ami megadott az aczélal dolgozó munkásoknak, hogy néha-néha elpanaszolhatják egymásnak minden bajukat, minden bánatódásukat, nem adatott meg ugyanaz az íróasztalok beteges, éhező proletárjainak, az erejével dolgozó munkás legalább nyíltan bevalthatja elveit, beszélhet az ő világreformáló eszméiről; a nyomorult díjnokoknak hallgatni kell, mert állása veszélyeztetve van minden pillanatban és ha mozgolódnai, helyzetén javítani akar, egy szép napon kivette lehet a világba kenyér nélkül, existenciája nélkül. A díjnokoknak nincs nyugdíjigénye, a díjnokkal szemben nincs az államnak semmi kötelezettsége, azt elbocsájthatja a szolgálatadó állam 15 napi felmondás mellett bármikor. Így jut a díjnokok kényszerhelyzetbe. Minthogy szegény ember kenyérére vigyázni kell, tartózkodnia kell tehát minden kormányellenes mozgalomtól. Akaratlanul is talpuyaló szolgálja lesz annak a felsőbbeknek, a mely neki munkát és kenyeret ad.

Es súlyed az erkölcsé.

Görösös ragaszkodása a kenyérhez nem engedi résztvenni a többi munkások kenyérmozgalmában, neki éljenezni kell a felsőbbeséget, a mikor belülről el van telve iránta való keserőséggel. Eljenezni kell neki kopaltatóját éhes gyomorral.

Azért a könyvtől áztatott keserű kenyéért felejtani kell neki, hogy ő is ember. Ember aki érez s a ki él, enni akar.

Reformálni kell a díjnoki intézményt! Állandósítani kell a díjnokok állását, felemelni fizetését és tisztességesebb pozíciót kell neki teremteni.

A díjnokok mai napság nem nősülhet meg nyugodt lélekkel, mert állása nem állandó. Akármikor megfoszthatja az állam őt a kenyértől. Fizetése is nevetségesen csekély, úgy, hogy abból nem egy család, hanem a díjnokok maga sem élhet meg tisztességesen. Társadalmi pozíciója a díjnokoknak nincs.

A díjnokok lenéznek, mert szegény, mert nyomorult.

Ezeket a bajokon kell változtatni!

Hogy ne legyen a díjnokok bizonytalanságban existenciája felől, a díjnoki állásuk kinevezett állásuk kell lenni. A díjnokokot ne bocsájtassa el az állam végkielégítés nélkül semmikor.

Tisztességes nyugdíjat kell biztosítani a munkában megrokkant díjnokoknak és özvegyen maradt feleségének, árván maradt gyermekeinek.

Fizetésül megadni neki a létminimumot, amiből nemcsak maga, hanem esetleg családja is tisztességeseen megélhet.

S ha ezeket biztosítja számára az állam ha a díjnokok élhet tisztességeseen, akkor bizonyára megszerzi magának a díjnokok társadalmi pozícióját is, a mit tanulsága és munkája folytán méltán meg is érdemel.

UJDONSÁGOK.

— Mükedvelői színelőadás. Mint lapunk mult számában jeleztük volt, a helybeli iparos ifjak Kisasszony napján a városi népkerti színpadon mükedvelői színelőadással egybekötött táncszínelőadást rendeztek, mely alkalommal színpad kerület: Jeremiás siralmi és Virágfakadás című egy-egy felvonásos vigjátékok. A főszerepeket: Oláh Juliska, Vargha Juliska, Balogh Péter és Náfrádi István adták elő. Mindannyian elég jól adták szerepeiket s a darab sikeres előadásához a kisebb szereplők is hozzájárultak nagyban. A mi az anyagi sikert illeti az nem valami fényes, mindamellett a jövedelemből 4 frt jótékony célra adatott.

— Betörés. Sági János Zsilib-utcai házában f. hó 5-én, d. u. 2 órakor ismeretlen tettesek, mivel az utcai kapu zárva volt, a rováson át bemásztak az udvarra s az ott talált eke csoroszja vasát letrófolva ennek segélyével befeszítették a konyha majd pedig a szoba ajtaját, itt a szekrényeket felszegették fel kidobálva azok tartalmát s összekutatva mindent, míg végre 12 drb „láziás“ ezüstöt vittek el magukkal: ott hagyva az egyik szekrényben talált üres pénztárczát is. A csendőrség erőlesen nyomozza a tetteseket, ez ideig ez ügyben egy vándort tartóztattak le, ki azonban valószínűleg tudja magát igazolni.

Ő ezen jegyet maga vitte el a pénztártól, egyszerre egy másikkal a neje részére.

Az átkozott sors úgy hozá magával, hogy egyszer két egymás mellett levő helyet kapott és anélkül, hogy azoknak számát megnézte volna, minden balsejtelem nélkül az egyiket Evike anyjának a másik jegyet pedig feleségének adta és mindkét hölgy este az előadás alatt csakugyan egymás mellé is került.

Evának anyja, egy valódi kedélyes bécsi nő, ki képtelen a színházban ülni, anélkül, hogy szomszédjával beszédbe ne ereszkednék, midőn tenorista egy jelenet után, amelyben ő valóban elragadó szépen énekelt s tapsvihar közt kihívták, annak mellette ülő feleségéhez fordult, akit különben nem ismert és benső gyönyörrel felsóhajtott:

„Nincs-e ön is azon nézetben, hogy Adámnak szép hangja van?”

„En ugyan nem vagyok jogosítva róla ítéletet mondani.”

„Miért nem?” veté közbe Eva mamája. „En sem vagyok zeneértő de azért a zene iránt van érzésem és kedélyem, egyébiránt én mindenben oly kedélyes vagyok és azután Adám oly kedves ember, még a színpadon kívül is, mondhatom önnek, igazán; én egészen vagyok, mondhatom önnek, ha őt csak láthatom is, de főképp akkor ha énekel.”

„Tehát ön ismeri őt?” kérdé Adám felesége, akinek féltékenysége mindjárt feltámadt.

Kessalina, parfümtől illatozó szerelmes levélkét küldött, melyeket ő válasz nélkül hagyott — egy fiatal szívek teljes hevével és az énekes gyakran már egy héttel előtte örült, mint egy szerelmes gimnazista azon estének, amelyet ő újra nála tölthetett és ha a mama kinek szeméi a büszkeségtől csak úgy csillogtak, amint ő belépett, az ajtó mögött becsukta, a szívarral együtt, melyet ő kívül eldobott, az életnek minden napiasága és összes kicsinyiségei, melyek az életünket rendszerint jobban elkeserítik, mint a komoly gondok, vagy egy valódi fájdalom künn maradtak a szerelmesek küszöbe előtt.

A ballet tánczosnő, a Borgia haju azonban nem csupán szép volt és szerelmes, hanem önzetlen is. A tenoristának neje oly bizalmatlanul ült pénzeszacskóin és férjének kiadásait egész szörzál-hasogatással ellenőrzé, amely ennek alig engedé meg, a kedvesének csak kis meglepetéseket is szerezni, de ezeket is a tánczosnő csak vonakodva fogadta el, mindannyiszor mélyen elpirulva és midőn Adám titkon tallérhoz rakva szép összeget összetakarított és a kedvesét karácsonyra karperecczel meglepé, felindulva dobá azt lábához és könyvekben tört ki.

Igy történt azután, hogy Adám azzal kezdé, hogy a büszke leány anyjának kedveskedett egygyel-mással.

A többi között ennek azon nap rendszeren, melyen ő énekelt, egy zártszékjegyet hozott.

— **Tüzesetek.** Most midőn a tüzesetek oly annyira gyakoriak, hogy minden harangütésben a vészjelt hallja a közönség s megborzadva tekint fel a toronyra, hogy mely irányban lobog a jelző lobogó, most leginkább ekletaus jelet látjuk annak, hogy városunknak mily elkerülhetlen szüksége van jólszervezett tűzoltóságra, ki veszély esetén ésszerűen szembeszáll a pusztító elemmel s nem fejezve kapkodást, hanem szabályszerű óvintézkedéseket tesz a tűz lokalizálására. Tűzbiztonságunk kérdése, közönségünkre nézve igen fontos úgy s mint ilyen nem szabad minden figyelem nélkül elodáznunk. Ez az ügy előjárásaink részéről is megérdemel egy parányi figyelmet. Szeretjük hinni, hogy most midőn önk. tűzoltóságunk az újraalakulás küszöbén áll, előjárásaink megkezdését fog nyújtani ezen erőteljes egyesület helyreállításában, már csak az oknál fogva is, mivel ha önkéntes tűzoltó-egyletünk felbomlanék, úgy a város kötelező tűzoltóság szervezésére lesz utalva. Az utóbbi napokban négy tüzeset fordult elő, melyekről a következő tudósításokat kaptuk: E hó 3-án, éjjel fél 11 órakor tűz ütött ki Szóke Sándor hajóállomás közelében levő házában. A tűz a kémény közelében ütött ki a tetőn s száraz zsindely fedélyen rohamosan terjedt tovább. A toronyi tűzőr — mint legtöbb esetben — már csak akkor adta meg a vészjelt, mikor a ház fedélyzete teljesen elégett s így a kivonult tűzoltóság már csak a szénre égett faszelepeket oltotta el. Szerencse volt, hogy délnyugati irányból erős szél hajtotta a lángokat a Tisza felé különben a szomszédos ház is a tűz martalekál esett volna. A második tüzeset f. hó 6-án d. e. órakor volt. Ez alkalommal Viktor Mihály vasutczai háza égett porrá. A tűz a ház végén takarmánykaszalon ütött ki, honnét csakhamar átsapott az épületre, a szomszédok megkísérelték átvágni a tetőt a mi sikerült is, víz hiányában azonban tetlenül néztek a mikor a tűznyelvek át csaptak a már elkülönített tetőre; ekkor érkezett meg a tűzoltóság, kik a még meglevő házfedelet ismét átvágták, a tűz azonban már ekkor óriási lángokban csapott fel a tetőn, mit a fecskendő szakadozott munkája nem volt képes csillapítani s így újból átsapott a tűz az elkülönített részre, megemészte mindazt, mi elérhető volt. A mi azon körülménynek tudható be, hogy a városházán ekkor nem volt készletben igavonó erő s így azokat úgy kellett az utcákon összefogdosni a mi természetesen sok időbe került s az alig két hektoliteres hordók oly rozoga kocskira vannak szerelve, hogy ha lépésben nem haladnak velők, akkor azok felmondják a szolgálatot. A harmadik tüzeset f. hó

„Persze, hogy ismerem őt“, válaszolá a kedélyes bécsi nő, „és pedig nagyon is jól.“

„Mi több még jól?“

„Igen, én látom és beszélek vele csaknem mindennap,“ folytatja a beszédes öreg. „Kedves egy ember, mondhatom önnek“

„Ah“ kiáltá a feleség hihetetlenül.

Tudja meg ön „viszonyá“ Eva mamája bizalmasan és halkán, miután előbb előrelátólag körültekintett, hogy vajjon más valaki nem hallgatja meg, „hogy leányommal van neki viszonya.“

Az énekes felesége ugyan elsápadt, de megtartja mérsékletét, mert teljes felvilágosítást akar ez ügyben nyerni.

„Mi az ön leánya? kérdezé ő óvatosan sőt nevetve.

„Leányom a balletnél van.“

„Es hogy hívják?“

Eva mamája minden tartózkodás nélkül megmondja a nevet és a tenoristának neje folytatja a vallást és az öreg folyvást fecseg, míg a függöny utoljára legördül s leányának ottlon elbeszéli, hogy mily szeretetre méltó hölgy ült mellette a színházban, aki szintén igen rajong az ő Adámjukért.

A legközelebbi este azonban Adám eljött a szóke Évához, nem nagyon lévén megelégedve a mama diplomatikus ügyességével.

(Folytatása következik.)

9 én ugyancsak d. e. 10 óra tájban volt vég-utczában, a mikor Harnyas Imre háza égett porrá. A negyedik tüzeset tegnap a d. utáni órákban volt. Blázsik Mihály igazgató-tanító templom-utczai házában. Itt a melléképület gyullt ki s csakhamar átsapott a lángok a főépület födelére is, melyet szintén elhamvasztottak. A kár itt igen nagy, mivel a padlásán nagymennyiségű kukoricza hamvadt el.

— **Gyászshir.** Takács Pál nyug. tanító csekély nyugdíjából tengette életét s mivel pár forintnyi nyugdíja nem futotta ki, hogy a városban drága lakást béreljen, hát kiment a tanyák közé lakni. Itt, kis tanyai lakásában, a már teljesen vak öreg ur, ha éppen semmit nem látott is, mégis foglalatokodott s ép ez okozta az öreg ur halálát. Valami házi szerszám javításán fáradozott az öreg ur, mikor rozsdás kalapácsával balkezének egyik ujját szétzúzta. A rozsdás öregurnál vérmegézését idézett elő s két-heti súlyos szenvedés után jobblétre huynyta le szemét. A család ez alkalomból a következő gyászjelentést adta ki: Ugy a magunk, mint az összes gyászoló rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a gyöngéd férj, jó családapa, szerető testvérnek Takács Pál nyug. tanítónak tanítóságának 36 ik, életének 64 ik évében rövid, kínos szenvedés után, e hó 5-én d. u. 3 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 7-én d. u. 4 órakor fogtak (a szárazmalom-utca 114. számú házából) örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent-mise f. hó 7-én reggel 6 órakor fog róm. kath. főtemplomunkban a Mindedhatónak bemutatattani. Csongrád, 1898. szeptember hó 6-án. Klára, Mária, Róza és Juliska mint testvérei. özvegy Takács Pálné szül. Králik Erzsébet mint neje. Gál István mint vő. Anna, Róza, Juliska Zsófia mint gyermekei. Aldás és béke hamvaira!

— **A vármegyei legtöbb adófizetőknek 1898. évre szerkesztett adóhivatali kimutatási folyó évi szeptember hó 5-től kezdődőleg Szentesen, az alispáni hivatalban 8 napi közszemlére kitétetvén, ugyanott a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők, s utáni felszólalások ez évi szeptember hó 16-án d. u. 4 óráig az igazoló vála-zmánynál benyújthatók. A vármegye igazoló választmánya tanácskozásait folyó évi szeptember hó 17-én d. 10 órakor a vármegyeház alispáni elfogadó termében kezdi meg a mely határidőben a felszólalások fölött határozni fog.**

— **Statisztika az Igazságszolgáltatásban.** Az „Igazságügyi Közlöny“ legutóbbi száma érdekes kimutatást közöl a magyarországi igazságszolgáltatás személyzetéről. Alljanak itt ebből a következő adatok: A kurián összesen 8 tanácselnök működik, a táblai elnökök száma 11, a bírák száma a kurián 69. Az országban összesen 21 táblai tanácselnök van, a táblabírák 220-an vannak. Főügyészek száma az országban 5, a főügyési helyetteseké 5. Az összes törvényszékeken 62 elnök működik. Összes törvényszéki, járásbírák és ügyészek száma: 1433. az albi-ráké és alügyészeké: 1098. A kurián és táblákon 12 elnöki titkár, 8 tanácsjegyző és 8 fogalmazó van beosztva. A véglegesített jegyzők száma 80, az aljenzőké 701. Az összes törvényszékeknél és járásbíróságoknál összesen 339 telegkönyvvezető van alkalmazva. Irodai főigazgató a kurián és a táblákon 3, igazgató 83 működik, míg az irodatisztek 204-en, az írásokok 2138-an vannak. A fogházigazgatók száma 9, ugyanennyi a felügyelőké is. A különböző fogházaknál 9 orvos és 12 tanító van alkalmazva. Lelkészi funkciót 28 pap végez, börtön és fogházvizsgáló 89 van. Eszerint tehát 6849 személy áll igazságszolgáltatásunk szolgálatában.

— **Katonáknak szóló levelezés.** A nagy hadgyakorlatokon résztvevő katonai egyéneknek szóló postai küldemények kézbesítése tapasztalat szerint azon okból gyakran nehézséggel és késedelemmel, mert az illető küldemények nincsenek pontosan címezve, nevezetesen címíratban nincs kitéve az illető hadosztály, ezred, zászlóalj, osztag számad illetve üteg száma, melynek kötelekébe az illető katonai egyén beosztva van. A postaigazgatóság azért kéri a közön-

seget, hogy a levelezést a mondott kívánalomhoz képest adja postára. Kéri továbbá, hogy gyakorlatban résztvevő katonák számára a gyakorlatok alatt csomagküldeményeket ne adjanak fel, mivel a tábori posta ilyenek kézbesítésével nem foglalkozik és a csapatok tartózkodási helyének folytonos változása következtében azokat a stabil postahivatalok sem kézbesíthetik s így az ide-oda küldözgetés közben — főleg a romlandó tartalmúak — töukre mennek.

Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőragu cég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai járó és nyújtó gépek műlábak, egyenestartók (ferdenővésűeknek) háskötők, a legjobbak és legbiztosabbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtekélyesebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitünő specialistát az érdeklődőknek.

Foulard-selyem 65 krtól 3 fnt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fnt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek **Henneberg G. selyemgyárai (cs és k. udvari szállító) Zürichben.**

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

C S A R N O K.

A csataki mandátum.

(Elbeszéli egy önként megbukott képviselő jelölt.)

Irta: Zala Ernő.

(Folytatás)

A poéta — kinek ellenszenvét vontam magamra, mikor elmosolyodtam legutóbb felolvasott költeményén („Szakad az eső szakad szakad“) — kárörvendő mosolylyal fogadott. Feliczián ur sajnálkozott strapácziamon, Tihamér és Balambér biztattak, hogy várjak, ezután jön csak a legjava.

Rimpengedi Olivér bezzéigetés közben kifejtette „Shakespeare“-ről véleményét, amit Feliczián ur nagy érdeklődéssel hallgatott meg, a végén pedig kijelegette, hogy igazság! Sexpir volt a neve a tavalyi lófuttatáson annak a lónak, a melyiken ő csaknem nyert 10 frotot, de aztán mégse nyerte meg. hancu elvesztette. Mikor ezt megtudta a mama, mérgiben leütötte Azor kutyát forró vízzel, azóta olyan az Azor, mint egy amerikai dogge. Különben igen szeretetreméltó bestia. (Nem harap.)

IV.

Három hétig voltam képviselőjelölt. Az pedig furcsa egy lény. Többesszámban beszél, mint valami fejedelem, vagy lapszerkesztő és a választás tartama alatt egyáltalában nem jöhet tisztaba saját kitével. Az ő pártjának lapjai gemenek nevezik és aranyozott betűkkel akarják felpingáltatni a nevét Kló által; az ellenfél megteszi svindlernek, stomfáznak popfokshinainak.

Tessék itt eligazodni!

Résztvettem egy tuczat banketten, öt napig voltam választási körutou, mely alkalommal minden üdvözlésválasztási körutou, mely alkalommal minden üdvözlő beszédre meghatva kellett válaszolnom, még Lomboson is, hol a lakosságunk egy része éljenzett, a másik meg kivont seprőkkel rohant ránk. Csafintán kivonult a kupaktanács, a bíró üdvözölt ékes szavakkal, melyekből csak egynemelyet tudtam megérteni a nagy zimoréban:

... Nap ... hazánk ege ... ragyogó csillag ... biztonság révpartja ... rendíttetlen bízalom ... mandátum ... jeles férfit ... érdemekben megbokrosodott ... úgy legyen!

Több helyütt kénytelen voltam fiokprogrambeszédet tartani, melyek mind óriási hatást keltettek, Ugyszintén Kormoss Albin báró beszédei is, kinek pályafutása Ticsen keresztezte az enyimet.

Visszatérve Csatakra, három napig tanulmányoztam a híres szónokok orációit, akkor megtartottam programbeszédemet a főtéren. Balambér előre megküldte minden-

féle fővárosi képes és képtelen lapoknak a beszédét, mely így végződött a sztenografusok állítása szerint.

Tisztelt polgártársaim! Kormos Albin ellenjelöltem által a legnemtelenebb köpenyforgatás gyakoroltatik, mely itt csatákon érte el kicsucsosodási pontját. Ő Recefcén kormánypárti volt, Cseregen nemzeti s mikor mindkét helyen kibukott, idejött függetlenségének. Nem a magam, hanem az elv érdekében tanácsoltatik önöknek általam (egy hang: huuczut, aki elhiszi) pártok kívüli követ megválasztása. (egy másik hang: nem is olyan ostoba, a miónek látszik!)

— Köszönöm önöknek irántami bizalmát és kérem szíves jóindulatukban való további megtartatásomat!

Másnap aztán Kormos Albin beszélt. Vádjaimra vonatkozólag röviden kijelentette, hogy az ő cseregi és recefcéi szereplése nem igaz, mert én három emeletet szoktam hazudni.

V.

A világrendes folyásából következőleg érkezett a választás napja is. A csataki polgárság itta a pilzeni sört és nem fogta el mellette a világfájdalom. A macska zenék, obligát fejbeverések is elmaradtak.

A választási aktus délelőtt 10 órakor kezdődött. Felician ur, mint a szavazóbizottság elnöke, Tihamér és Balambér, mint bizalmi férfiak a választás színhelyére vonultak én a szalonból vártam a harctérről jövő jelentéseket. Számítottam, mennyi szavazat juthat ellenfelemre. Olyan montriózus monoritásban maradt, mely valószínűtlen vigyorgásával megijesztett. Felülvizsgáltam a számadásokat, hogy szórakozottságomban a választók összegét koronaértékben számoljam át abból vontam ki a Kormosra eső szavazatokat. Az első hír, melyet vettem az volt, hogy negyvenkét voksom van, Kormosnak semmi. Megittam rá egy pohár szilvioriumot. Fél 12 órakor 120-ra szökött fel a többségem, hirül adták egyszersmind, hogy most részben, vagy egészben Kormos községiek következnek. Az érdeklődés meglehetősen lanyha. Két órakor leapadt a majoritás három szavazatra. A poéta lesújtó pillantásokat vet rám és szokásához híven felolvassa egy remek dalát, mialatt feltalálják a harmadik fogást. A strófák négy sorosak, két sor a refrén:

„Szabacscság! Szabacscság!
Hazám! Hazám!”

Ebéd alatt érkezett a Hiób hír, hogy Kormosnak 312 szavazata van, nekem 256. Még mintegy 150 választó van hátra. A Hiób hirre a mama résztvevő pillantások közt szunyad el, Rimpengedi ur pedig megittasul az örömtől. Kis idő múlva híret vettem, hogy a chanceim lassan de folytonosan emelkednek, négy óra tájt egyforma volt a számarány, akkor a poéta fogta magát, felöltötte a kabátját, levetette, megint felöltötte, míg magára vonta figyelmemet.

— Hova oly sietve Rimpengedi ur?

— Az urnához! — válaszolt vészitjósó areczsal és a legsebesebb dactylusokban elrobogott.

Leültem a dívánra. Nagyobb hatás kedvéért tenyerembe hajtottam fejemet melyben a számok és zürzavaros kiáltások chaosza kavargott.

— Éljen Kormos! Éljen Törényi! — Abczug Sörényi! Abczu u—ug! — Kormos 232., Sörényi 235, Kormos 312, Sörényi 258. Kormoss 380, Sörényi 320! Iggenis! — Nem igaz! Hazudik! — Abczug! Merenyau! Keszóbi!

Két czédulát kézbesítettek abban a pillanatban.

Az egyik en ez állott:

— Győzelmed biztos. Öltözhetsz diszmagyarba.

Crepajai.

A másik telegramm volt és szólott a következő képen:

„Sörényi Reinhold urnak, a csataki kerület féleszü képviselőjelöltjének, Csatakon. Számár! Adelgunda néni ép most érkezett haza Marienbádból. Ertesülve, hogy felléptél, megesküdt, hogy, ha megválasztanak, nem hagyja rád a vagyont hanem az örültek házára, mert ugyis oda kerül. Az ő fivére is a közpályán bolondult meg. Aladár.

(Folyt. köv.)

M E N E T R E N D J E.

A Tiszán vegyes járatban közlekedő gőzhajók

Csongrád és Szeged között. (72 kilométer.)	
Csongrádról indul	5 óra — percz reggel.
Szentesről „	5 „ 35 „ „
Csanyról „	6 „ 20 „ „
*Mindszentről „	6 „ 45 „ „
*) Algyőről „	8 „ 10 „ „
Szegedre érkezik	9 „ — „ „

Szegedről indul	2 óra 30 percz délután.
*) Algyőről „	3 „ 40 „ „
*Mindszentről „	5 „ 40 „ „
Csanyról „	6 „ 10 „ „
Szentesről „	7 „ 10 „ „
Csongrádra érkezik	7 „ 45 „ „

Szolnok és Csongrád között. (88 kilométer.)	
Szolnokról indul	1 óra 30 percz délután
T.-Várkonyról „	2 „ 20 „ „
T.-Vezenyéről „	2 „ 40 „ „
T.-Földvárról „	3 „ 05 „ „
**)Ujkécskéről „	4 „ 10 „ „
T.-K.-Inokáról „	5 „ — „ „
*) T.-Ughról „	5 „ 20 „ „
Csongrádra érkezik	6 „ 40 „ „

Csongrádról indul 4 óra 15 percz reggel.	
*) T.-Ughról „	5 „ 45 „ „
T.-K.-Inokáról „	5 „ 20 „ „
**)Ujkécskéről „	7 „ 10 „ „
T.-Földvárról „	7 „ 45 „ „
T.-Vezenyéről „	8 „ 45 „ „
T.-Várkonyról „	9 „ 05 „ „
Szolnokra érkezik	10 „ — „ „

* Csak ladik állomás.

“ A gőzhajók Uj-Kécskén kötnek ki.

Alapított 1863-ban.

Sajátgyártmányú világhírű

K É Z I
HARMONIKÁK

kaphatók

TRIMMEL N. JÁNOSNÁL

BÉCS, VII. 3. Kaiserstrasse 47.

Nagy raktár mindenféle

HANGSZEREBEN

ugymint

Hegedűk, cziterák, flóták, okarinák, száj harmonikák, ma-dárverklük stb. Felülmúlhatlan svájci acél zeneautomatákzenelő albumok acélból.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAINÖVESZTŐ,

melynek jósága és kitűnő hasznossága az orvosi kar által 1898-ik évben Stuttharthban érdemmel kitüntetve, mit ezekre menő hálás köszönet nyilváníttással bizonyíthatom, ugy egészség mint betegség-nél hasznos szer, hajkihullás ellen, a fejbőrt megtisztítja és a haját megsűrűsíti ugy a hölgyeknél mint a férfiaknál. Ifjúknál korán sűrű bajusz képződik. Ezen kitűnő hasznos szer által elérhető eredményért felelősséget vállal

K. HOPPE Wien, I. Wiplingerstrasse 14.

I doboz ára 80 kr., postán küldve 90 kr.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LINCOLN BUDAPEST, BÉCS, PRÁGA, LEMBERG, BUKAREST, CRAJOVA.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek

2^{1/2} egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá jargány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók.

"COLUMBIA-DRILL" "TUD VIBRATOR" A világ legnagyobb LOCOMOBIL-ÉS GŐZCSEPLŐGÉP-GYÁRA.

"COLUMBIA-DRILL"

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes acélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

"TUD VIBRATOR"

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.